

សន្តិភាពនិយម

សន្តិភាពនិយម

គេបែងចែក សន្តិភាពនិយម ជា បី ទស្សនៈ : សន្តិភាពនិយម នៃ សាសនិក, សន្តិភាពនិយម នៃ វិទូទស្សនៈវិជ្ជា និង សន្តិភាពនិយម នៃ អ្នកបដិវត្ត។

សន្តិភាពនិយម ទី១ វាជាប់គ្នានឹង ជំនឿ សាសនា ដូចយ៉ាង គោរព នូវ វិន័យ ហាមឃាត់ ដាច់ខាត មិនឲ្យសម្លាប់សត្វលោក។ បញ្ហានេះ មិនមែនគ្រាន់តែជាផ្លូវល្អ អាចឲ្យសាសនិក រៀនចាក ពីបាប ប៉ុណ្ណោះទេ គឺ គេ បដិសេធ មិនព្រម ប្រព្រឹត្តឃាតកម្ម មិនគ្រាន់តែទុកវាជា បំរាម ដ៏ល្អ គឺ ទុកជា អត្ថរស់ នៃ គុណធម៌ តែម្តង។ ធ្វើសង្គ្រាម គឺជា បដិគុណធម៌ ព្រោះ សង្គ្រាម ជា កិច្ច នៃ ឃាតកម្ម ដូច្នោះ មាន បុគ្គលខ្លះ មិនស្ម័គ្រចិត្ត ចូលធ្វើ ទាហ៊ាន ដាច់ខាត ដោយយល់ថា ជា ការយល់ទាស់នឹង សតិ សម្បជញ្ញៈ របស់ខ្លួន (objection de conscience)។

សន្តិភាពនិយម ទី២ គឺ ជា សេចក្តីពិត និង សេចក្តីមិនពិត នៃ ការតស៊ូ¹ ពោលថា គ្មានការវែតបនឹង អកុសល ណាមួយ ដែល យក មធ្យោបាយសង្គ្រាម មកប្រើ ដោយយល់ឃើញថា ជា ដំណោះស្រាយស័ក្តិសិទ្ធិ នោះឡើយ ព្រោះសង្គ្រាម និង អកុសល វាមាន ធាតុអកុសលដូចគ្នា។ ធ្វើសង្គ្រាម គឺជា ការប្រព្រឹត្ត នៃ

1 សេចក្តីពិត និង សេចក្តីមិនពិត នៃ ការតស៊ូ : la vrais et fausse resistance។

សន្តិភាពនិយម

អំពើអកុសល នោះឯង។ ទោះបី ជា សង្គ្រាម អាចនឹងផ្តល់ នូវ សុភមង្គល ដល់សង្គម តែពិតជា អំពើ រមែងតែងតែផ្តល់ នូវ ទុក្ខវេទនា ដល់មនុស្ស ព្រោះសង្គ្រាម ជា ទិសត្តយាត។ សង្គ្រាម បដិវត្ត គឺជាសង្គ្រាម របស់ពួកអ្នកផ្តាច់ការ ព្រោះ របបសម ស្ត គឺដូចពិតប្រាកដនឹង របបបដិវត្ត : កំទេច ដើម្បី កសាង របបថ្មី ដែល ជា របប បង្កើត នូវ អំណាច កាង និង ម៉ឺងម៉ាត់ កាន់តែខ្លាំងឡើង។ គឺវា វាត នូវ ការរៀបចំ នៃ បច្ចេកទេស និង ការិយាល័យធិបតេយ្យ ដើម្បី គាបសង្កត់ សេរីភាព និង បុគ្គល។

សន្តិភាពនិយម ទី៣ គឺ ពួកអ្នកបដិវត្ត ទោះជា ពួកគេ រិះគន់ នូវ ធម្មជាតិអប្រិយ របស់សង្គ្រាម ជាទូទៅ (សង្គ្រាមស៊ីវិល និង បរសង្គ្រាម^២) តែ ពួកគេ យល់ឃើញថា ជួនកាល សង្គ្រាមស៊ីវិល និង បរសង្គ្រាម ជា ការចាំបាច់ដែរ ព្រោះ វា ការពារ យុត្តិធម៌, សណ្តាប់ធ្នាប់សង្គម ដូចជា ការការពារ សមូហភាព ទុកជា អំពើធម្មានុរូប។ ផ្ទុយទៅវិញ បើសង្គ្រាម បង្កើតឡើង សំរាប់បំ រើប្រយោជន៍បុគ្គល ឬ ឯកជន វាជា អំពើ អកុសល នោះឯង។ ទស្សនៈនេះ ជា ការបកស្រាយ របស់ ពួកអ្នកបដិវត្ត-សន្តិភាព និយម ដោយ យក គោលគំនិត <ការពារ> ជា ធម្មានុរូប នៃ ស ង្គ្រាម។ គំនិត ការពារ នេះ វាអាច ពួកអ្នកផ្តាច់ការនិយម យកមកប្រើ ផ្ទុយនឹងសុភវិនិច្ឆ័យ នៃមូលពាក្យ^៣ ដើម្បី ធ្វើស

^២ បរសង្គ្រាម : សង្គ្រាមជាមួយបរទេស ; guerre étrangère។
^៣ មូល : មូលនៅទីនេះ ប្រើក្នុងន័យ មួកដ្ឋានដើម ឬ បួសនៃពាក្យ ការពារ។

សន្តិភាពនិយម

ជ្រោម ការពារអំណាច ក្នុងនាមជា អ្នកការពារ សន្តិភាពនោះ ដែរ។ ក៏ដូចគ្នានឹងបក្សកុម្មុយនិស្ត ធ្វើសង្គ្រាមប្រជាជន ឬវណ្ណៈ ក្នុងគោលដៅ ផ្តល់ សង្គមចាស់ ដើម្បី កសាង សង្គមកុម្មុយនិស្ត គ្មានវណ្ណៈ ដែលពួកគេ នឹកស្មានថាជាការរស់នៅដ៏ឧត្តម សំរាប់ ប្រជាជនបដិវត្ត។

សង្គ្រាមការពារ វាអាច ជា ការការពារខ្លួនឯង ទុកជាមុន ជួនកាល គេត្រូវ វាយប្រហារមុន, វែបតនឹងការវាយប្រហារ និង ស្វ័យត្រាណ។ លក្ខខណ្ឌ នីមួយៗ វាអាស្រ័យទៅលើ បរិបទ នៃ ស្ថានភាព នៅពេលនោះ។ ដូច្នេះ ធ្វើសង្គ្រាម គឺជា អកុសល ចាំបាច់ សំរាប់ លត់ អកុសល។ ពាក្យបីម៉ាត់ : ការឃាត់, ការ បញ្ឈប់បញ្ចូល និង វិន្ទស្សនា⁴ ជា ពាក្យ រំលឹក នូវ ទិដ្ឋភាពបី សំខាន់ នៃ ការបង្កើត អារុធ បរមាណូ សំរាប់ យោសនា ទៅ កាន់ ប្រតិបក្ស ដើម្បី ជៀស សង្គ្រាម រវាង ប្រជាជាតិ នឹង ប្រជា ជាតិ និង ការពង្រឹង កងទ័ព ដើម្បី លត់ នូវ ឧទ្ទាមកម្ម នៃ ប្រជាករ ឬ ជនជាតិភាគតិច។ នៅក្នុងគំនិតនេះ គេនិយាយ ថា ដើម្បី ការពារ សន្តិភាព គេ ធ្វើសង្គ្រាម ពុំមាន គោលបំណង កំទិច នូវ អ្វីនោះឡើយ គឺ សំរាប់ ដូរ នូវ អកុសល ថេរកជា កុសល : សង្គ្រាមលោកលើកទី២ គឺ នៅក្នុងគោលដៅ ដូរ នូវ របប ណាស៊ី ដែលជា អកុសលដាច់ខាត ដល់ មនុស្សជាតិ ដើម្បី ដាំ នូវ ខន្តី និង សន្តិភាព សំរាប់មនុស្សជាតិ។ តែ ធ្វើសង្គ្រាម

⁴ ការឃាត់, ការបញ្ឈប់បញ្ចូល និង វិន្ទស្សនា ; dissuasion, persuasion et subversion។

សន្តិភាពនិយម

ប្រឆាំងនឹងសត្រូវ ដែលវាមានបំណងចង់កំទេចអ្នកដទៃ ពុំមែនត្រូវធ្វើតាម នូវ របៀបកំទេច របស់សត្រូវនោះឡើយ តែត្រូវមាន យុទ្ធសាស្ត្រ និង កលយុទ្ធ ប្រមាណឲ្យត្រូវនឹង យុទ្ធសាស្ត្រ និង កលយុទ្ធ របស់សត្រូវ ពោលថា ឆ្លើយតប ដោយចំរើនជាលំដាប់ (réplique graduée) ព្រោះថា អសមប្បមាណ (asymétrie) គឺជាកត្តា នៃ បរាជ័យ ពិតប្រាកដ។

តាមទ្រឹស្តី នយោបាយ (science politique) គេទុកសង្គ្រាម ជាការបន្ត នៃ នយោបាយ តាមមធ្យោបាយ ផ្សេងមួយទៀត ដែល គេ យកមកបកស្រាយ ដើម្បី ធ្វើយុត្តិកម្ម⁵ នូវ សេចក្តីសម្រេច ធ្វើសង្គ្រាម ស៊ីវិលក្តី បរសង្គ្រាមក្តី ក្នុងគោលបំណងអ្វីមួយ។ ដូច្នោះ បញ្ហានយោបាយ វាខុសគ្នាពី បញ្ហាសីលធម៌ និង ធម៌សាសនា។ តែ គំនិតបែងចែកនេះ វាជា គំនិតងាយពេក (simpliste) របស់នយវិទូខ្លះ (politologues) យល់ឃើញថា សកម្មភាពនយោបាយ ជា ភូមិពិសេស⁶ នៅក្នុងសង្គម ជ្រាបដោយ សីលធម៌។ ទស្សនៈនេះឯង ជា ប្រភព នៃ គំនិត ចិញ្ចឹម នូវ ការពិភ្សាសាមញ្ញយមតិក្តី រវាង ទស្សនៈ នៃ សន្តិភាពនិយម ទាំងបីយ៉ាង ដែលបានរៀបរាប់ខាងលើនេះ។

⁵ ធ្វើយុត្តិកម្ម : ធ្វើឲ្យឃើញត្រូវ ; justifier។

⁶ ភូមិពិសេស ; domaine spécifique។